

Tratatul de Pace cu România 1947

Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Regatul Unit al Mării Britanii și al Irlandei de Nord, Statele Unite ale Americii, Australia, Republica Sovietică Socialistă a Bielorusiei, Canada, Cehoslovacia, India, Noua Zeelandă, Republica Sovietică Socialistă a Ucrainei și Uniunea Sud-Africană, ca state aflate în Război cu România și care au purtat în mod activ războiul împotriva Statelor europene inamice cu forțe militare importante desemnate în cele ce urmează cu numele de „Puterile Aliate și Asociate”, de o parte,

și România, de altă parte;

Având în vedere că România, care a încheiat o alianță cu Germania hitleristă și a participat alături de ea în războiul împotriva Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, a Regatului Unit, a Statelor Unite ale Americii și a altor Națiuni Unite, poartă partea sa de răspundere în acest război;

Având în vedere însă, că la 24 August 1944, România a încetat toate operațiunile militare împotriva Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, s'a retras din războiul contra Națiunilor Unite și a rupt relațiile cu Germania și sateliții ei și că, după ce a încheiat la 12 Septembrie 1944 un Armistițiu cu Guvernele Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii,

lucrând în interesul tuturor Națiunilor Unite, ea a participat activ la războiul împotriva Germaniei, și,

Având în vedere, că Puterile Aliate și Asociate și România, sunt doritoare să încheie un Tratat de pace, care să reglementeze, în conformitate cu principiile de justiție, chestiunile aflate încă în suspensie de pe urma evenimentelor amintite mai sus și să constituie baza unor relațiuni amicale între ele, îngăduind astfel Puterilor aliate și asociate să sprijine cererea României de a deveni membră a Organizației Națiunilor Unite, precum și de a adera la orice Convențiune încheiată sub auspiciile Națiunilor Unite;

Pentru aceste motive, au căzut de acord să proclame încetarea stării de război și să încheie în acest scop, tratatul de pace de față, desemnând în consecință pe Plenipotențiarilor subsemnați, cari, după ce au prezentat deplinele lor puteri, găsite în bună și cuvenită formă, s'au înțeles asupra dispozițiilor ce urmează:

Partea I: Frontierele.

Art. 1. — Frontierele României, indicate în hartă anexată Tratatului de față (Anexa I-a, frontierele vor fi cele care erau în ființă la Ianuarie 1941), cu excepția frontierei româno-ungare, care este definită în art. 2 al Tratatului de pace.

Frontiera sovieto-română, este astfel fixată în conformitate cu Acordul sovieto-român din 28 Iulie 1940 și cu Acordul sovieto-cehoslovac din 19 Iunie 1945.

Art. 2. — Hotărârile sentinței dela Viena, din 30 August 1940, sunt declarate nule și neavenite. Frontiera dintre România și Ungaria este restabilită prin articolul de față, astfel cum exista la 1 Ianuarie 1938.

Partea II: Clauze politice.

Secțiunea I.

Art. 3. — 1) România va lua toate măsurile necesare pentru a asigura tuturor persoanelor de sub jurisdicția română, fără deosebire de rasă, de sex, de limbă sau de religie, folosința drepturilor omului și a libertăților fundamentale *, inclusiv libertatea de exprimare, libertatea presei și de publicare, libertatea scrisului, libertatea de opinie politică și de întrunire publică.

2) România se obligă deasemeni, ca legile în vigoare în România să nu stabilească sau să nu implice în conținutul sau în aplicarea lor, vreo discriminare între persoane de cetățenie română pe temeiul rasei, sexului, limbei sau religiei lor; fie în ceea ce privește persoana lor, bunurile, interesele comerciale, profesionale sau financiare, statutul personal, drepturile politice sau civile, fie în orice altă materie.

Art. 4. — România, care, în conformitate cu Convenția de Armistițiu, a luat măsuri pentru eliberarea fără deosebire de cetățenie și naționalitate, a tuturor persoanelor deținute din cauza activității lor în favoarea Națiunilor Unite, sau din cauza simpatiei lor pentru acestea sau, din cauza originii lor rasiale, și pentru abrogarea legislației discriminatorii și a restricțiilor impuse prin ea, va complecta aceste dispozițiuni, nu va lua în viitor nici o măsură și nici nu va edicta vreo lege, care ar fi incompatibilă cu scopurile enunțate în acest articol.

Art. 5. — România, care în conformitate cu Convenția de Armistițiu a luat măsuri pentru disolvarea tuturor organizațiilor de tip fascist, pe teritoriul român, fie ele politice, militare sau paramilitare, precum și a altor organizațiuni făcând o propagandă ostilă Uniunii Sovietice sau oricărei dintre celelalte Națiuni Unite, nu va îngădui în viitor existența și

* la pag. 135.

activitatea unor organizațiuni de această natură, care au drept scop lipsirea poporului de drepturile sale democratice.

Art. 6.—1) România va lua toate măsurile necesare pentru a asigura arestarea și predarea în vederea judecării, a:

a) persoanelor acuzate de a fi comis crime de război și crime contra păcii și umanității, de a le fi ordonat sau de a fi contribuit la făptuirea lor;

b) cetățenilor oricărei Puteri Aliate sau Asociate acuzati de a fi violat legile lor naționale prin trădare sau colaborare cu inamicul în timpul războiului;

2) La cererea Guvernului Națiunii Unite interesate, România va pune deasemeni la dispoziție, ca martori, persoanele de sub jurisdicția sa, a căror mărlurie este necesară pentru judecarea persoanelor vizate prin paragraful 1 al acestui articol.

3) Orice desacord privitor la aplicarea dispozițiilor paragrafelor 1 și 2 ale acestui articol vor fi supuse de oricare dintre Guvernele interesate Șefilor Misiunilor Diplomatice din București ai Uniunii Sovietice, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii, care vor cădea de acord asupra chestiunii ridicate.

Secțiunea II.

Art. 7. — România se obligă să recunoască deplina valoare a Tratatelor de Pace cu Italia, Bulgaria, Ungaria și Finlanda precum și a altor acorduri sau aranjamente care au fost sau vor fi încheiate de Puterile Aliate și Asociate cu privire la Austria, Germania și Japonia în vederea restabilirii păcii.

Art. 8. — Starea de război dintre România și Ungaria va lua sfârșit la data intrării în vigoare a Tratatului de Pace de față și a Tratatului de Pace dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Regatul Unit al Mării Britanii și Irlandei de Nord, Statele

Unite ale Americii, Australia, Republica Sovietică Socialistă a Bielorusiei, Canada, Cehoslovacia, India, Noua Zeelandă, Republica Sovietică Socialistă a Ucrainei, Uniunea Sud Africană și Republica Federațională Populară a Iugoslaviei de o parte, și Ungaria de altă parte.

Art. 9. — România se obligă să accepte toate aranjamentele care au fost sau ar putea fi încheiate pentru lichidarea Societății Națiunilor și a Curții Permanente de Justiție Internațională.

Art. 10. — 1. Fiecare Putere Aliată sau Asociată va notifica României, în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a Tratatului de față, Tratatelor sale bilaterale dinainte de război cu România, pe care dorește să le mențină sau să le repună în vigoare. Dispozițiunile care nu ar fi în conformitate cu Tratatul de față, vor fi însă suprimate din Tratatul susmenționat.

2. Toate tratatele de acest fel notificate, după cum s'a arătat, vor fi înregistrate la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu art. 102 din Charta Națiunilor Unite.

3. Toate Tratatul de acest fel, care nu vor fi fost notificate în modul arătat, vor fi socotite ca abrogate.

Partea III: Clauze militare navale și aeriene.

Secțiunea I.

Art. 11. — Armamentele terestre, navale și aeriene și fortificațiile, vor fi limitate strict la cerințele îndatoririlor cu caracter intern și de apărare locală a frontierelor. În conformitate cu cele de mai sus, România este autorizată să dispună de forțe armate care nu vor depăși:

a) pentru armata de uscat inclusiv grănicerii, un efectiv total de 120.000 oameni.

b) pentru artilerie anti-aeriană, un efectiv de 5000 oameni;

c) pentru marină, un efectiv de 5000 oameni și un tonaj total de 15.000 tone;

c) pentru aviația militară, inclusiv aeronautica navală, 150 avioane cuprinzând și rezervele din care cel mult 100 vor putea fi avioane de luptă și un efectiv total de 8000 oameni. România nu va proceda sau dobândi avioane concepute esențial ca bombardiere cu dispozitive interioare pentru a purta bombe.

Aceste efective, vor cuprinde în fiecare caz, personalul unităților combatante ale serviciilor și de comandament.

Art. 12. — Personalul armatei, marinei și aviației române care depășește efectivele respective îngăduite prin articolul 11, va fi licențiat în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a Tratatului de față.

Art. 13. — Personalul, care nu face parte din armata, marina sau aviația română, nu va primi nici un fel de instrucție militară navală sau militară aeriană, astfel cum sunt definite în Anexa II.

Art. 14. — România, nu va poseda, construi sau experimenta, nici o armă atomică, nici un proiectil auto-propulsor sau dirijat, și nici un dispozitiv utilizat la lansarea acestor proiectile (altele decât torpilele și dispozitivele pentru lansarea torpilelor, făcând parte din armamentul normal al navelor de război îngăduite prin Tratatul de față), nici o mină marină sau torpilă de tip fără contact, funcționând prin mecanism de influență, nici o torpilă umană, nici un submarin sau alt vas submersibil, nici o vedetă torpiloare și nici un tip special de vas de asalt.

Art. 15. — România nu va păstra, produce sau dobândi în alt mod, material de război și nu va menține instalațiuni pentru fabricarea acestui material, peste ceea ce este necesar pentru întreținerea forțelor armate, îngăduite prin articolul 11 al Tratatului de față.

Art. 16. — 1. Materialul de război în excedent, de proveniență aliată, va fi pus la dispoziția Puterilor Aliate, sau Asociate interesate, potrivit instrucțiunilor date de acea Putere. Materialul de război român în excedent va fi pus la dispoziția Guvernelor Uniunii Sovietice, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii. România va renunța la toate drepturile asupra acestui material.

2. Materialul de război de proveniență sau concepție germană, în excedent față de cel necesar forțelor armate îngăduite prin Tratatul de față, va fi pus la dispoziția celor Trei Guverne. România nu va dobândi sau fabrica nici un fel de material de război de proveniență sau concepție germană și nu va folosi sau instrui nici un technician, inclusiv personalul de aviație militar și civil, care este sau a fost cetățean german.

3. Materialul de război în excedent, menționat în paragrafele 1 și 2 ale acestui articol va fi predat sau distrus, în termen de un an dela intrarea în vigoare a Tratatului de față.

4. Definiția și lista materialului de război, vizat prin Tratatul de față, sunt cuprinse în Anexa III.

Art. 17. — România va coopera pe deplin cu Puterile Aliate și Asociate în scopul de a pune Germania în imposibilitate de a lua în afara teritoriului german măsuri tinzând la reînarmarea ei.

Art. 18. — România nu va dobândi sau fabrica avioane civile de concepție germană sau japoneză, sau cari cuprind elemente importante de fabricație sau concepție germană sau japoneză.

Art. 19. — Fiecare din clauzele militare, navale și aeriene ale Tratatului de față va rămâne în vigoare până la modificarea ei în întregime sau în parte, prin înțelegere între Puterile Aliate și Asociate și România sau, după ce România va fi devenit membră a Organizației Națiunilor Unite prin înțelegere între Consiliul de Securitate și România.

Secțiunea II.

Art. 20. — 1. Prizonierii de război români, vor fi repatriați cât mai curând posibil, în conformitate cu aranjamentele stabilite între fiecare dintre Puterile ce-i dețin și România.

2. Toate cheltuelile, inclusiv cele de întreținere, cauzate de transferarea prizonierilor de război dela centrele de adunare respective alese de Guvernul Puterii Aliate sau Asociate, interesate, până la punctul de intrare pe teritoriul român, vor fi suportate de Guvernul român.

Partea IV: retragerea forțelor aliate.

Art. 21. — 1. Toate forțele aliate vor fi retrase din România în termen de 90 zile dela intrarea în vigoare a Tratatului de față. Uniunea Sovietică rezervându-și dreptul de a păstra pe teritoriul român forțele armate care i-ar putea fi necesare pentru menținerea liniilor de comunicație ale Armatei Sovietice cu zona sovietică de ocupație din Austria.

2. Toate devizele românești neîntrebuințate și toate bunurile românești aflate în posesia forțelor aliate în România, dobândite în baza articolului 10 al Convențiunii de Armistițiu, vor fi restituite Guvernului român, în acelaș termen de 90 zile.

3. România va pune totuși la dispoziție aprovizionările și înlesnirile care ar putea fi în mod special necesare menținerii liniilor de comunicație cu zona sovietică de ocupație din Austria și pentru care Guvernul român va primi compensația corespunzătoare.

Partea V: Reparații și restituiri.

Art. 22.—1) România va despăgubi Uniunea Sovietică pentru pierderile cauzate ei prin operațiuni militare și prin ocuparea de către România a teritoriului sovietic, însă, ținând seama de faptul că Ro-

mânia nu numai că s'a retras din războiul împotriva Națiunilor Unite dar a declarat război Germaniei și a dus efectiv război contra acesteia, s'a convenit ca reparațiunile pentru pierderile de mai sus nu vor fi efectuate de România în întregime, ci numai în parte, anume pentru o valoare de 300.000.000 dolari U.S.A., plătibili, în decurs de opt ani, dela 12 Septembrie 1944 în bunuri: (produse petrolifere, cereale, lemn, vase maritime și fluviale, utilaj divers și alte mărfuri).

2) Baza de calcul pentru reglementarea prevăzută în acest articol va fi dolarul Statelor Unite, la paritatea lui aur la data semnării Convenției de Armistițiu, adică 35 dolari pentru o uncie aur.

Art. 23. — 1) România acceptă principiile Declarației Națiunilor Unite din 5 Ianuarie 1943 * și va restitui bunurile ridicate din teritoriul vreuniei dintre Națiunile Unite.

2) Obligațiunea de restituire se aplică tuturor bunurilor identificabile aflate în prezent în România și care au fost ridicate cu forța sau prin constrângere de pe teritoriul vreuniei dintre Națiunile Unite de către vreuna din Puterile Axei, oricare ar fi fost tranzacțiunile ulterioare prin care deținătorul actual al unui asemenea bun și-a asigurat posesiunea lui.

3) Guvernul îndreptățit la restituire și Guvernul român vor putea încheia acorduri cari vor înlocui dispozițiunile articolului de față.

4) Guvernul român va restitui în bună stare, bunurile menționate în acest articol și în legătură cu aceasta, va acoperi toate cheltuelile de mână de lucru, materiale și transport în România.

5) Guvernul român va coopera cu Națiunile Unite la căutarea și restituirea bunurilor supuse restituțiunii în baza prezentului articol și va face pe cheltuiala sa toate înlesnirile necesare.

6) Guvernul român va lua măsurile necesare în vederea restituirii bunurilor vizate prin articolul de

*) Probabil, din 1 Ianuarie 1942.

față, deținute în vreun Stat terț, de către persoane supuse jurisdicțiunii române.

7) Cererile pentru restituirea bunurilor vor fi prezentate Guvernului român de către Guvernul Statului, de pe teritoriul căruia, au fost ridicate bunurile înțelegându-se că materialul rulant va fi considerat ca luat de pe teritoriul căruia îi aparținea la origine. Termenul în care vor putea fi prezentate aceste cereri, va fi de șase luni dela intrarea în vigoare a Tratatului de față.

3) Sarcina de a identifica bunurile și de a dovedi proprietatea, va incumba Guvernului care face cererea, iar sarcina de a dovedi, că bunul nu a fost ridicat cu forța sau prin constrângere, va incumba Guvernului român.

Partea VI: Clauze economice.

Art. 24. — În măsura în care nu a procedat încă la asemenea măsuri, România va restabili toate drepturile și interesele legale în România ale Națiunilor Unite și cetățenilor acestora, astfel cum ele existau la 1 Septembrie 1939 și va restitui acestor Națiuni Unite și cetățenilor lor toate bunurile care le aparțineau în România, inclusiv vasele, în starea în care se găsesc în prezent.

Dacă va fi necesar, Guvernul român va abroga legislația pusă în vigoare delă 1 Septembrie 1939, în măsura în care cuprinde discriminări împotriva drepturilor cetățenilor Națiunilor Unite.

2) Guvernul român va restitui toate bunurile, drepturile și interesele vizate în articolul de față, libere de toate ipotecile și sarcinile de orice fel cu care au putut fi grevate din cauza războiului și fără impunerea din partea Guvernului român a vreunei sarcini în legătură cu această restituire. Guvernul român va anula toate măsurile, inclusiv cele de confiscare, sechestru sau control, luate de el împotriva bunurilor Națiunilor Unite între 1 Septembrie 1939 și intra-

rea în vigoare a Tratatului de față. În cazurile în care bunul nu va fi fost restituit în termen de șase luni dela intrarea în vigoare a Tratatului de față, restituirea va fi cerută autorităților române într'un termen de cel mult douăsprezece luni dela intrarea în vigoare a Tratatului, cu excepția cazurilor în care reclamantul va fi în măsură a dovedi că nu și-a putut înregistra cererea în acest termen.

3) Guvernul român va anula transferurile privind proprietatea, drepturile și interesele de orice fel aparținând cetățenilor Națiunilor Unite atunci când, aceste transferuri rezultă din măsuri de forță sau de constrângere aplicate în cursul războiului de guvernele Axei sau de organele lor.

4) a) Guvernul român va fi răspunzător de repunerea în completă bună stare a bunurilor restituite cetățenilor Națiunilor Unite pe baza paragrafului 1 al prezentului articol. În cazurile în care bunul nu poate fi restituit sau în care un cetățean al Națiunilor Unite a suferit, ca rezultat al războiului, o pierdere de pe urma unei atingeri, sau daune cauzate unui bun în România, el va primi dela Guvernul român o despăgubire în lei până la concurența a două treimi din suma necesară la data plății, pentru a achiziționa un bun asemănător sau pentru a repara pierderea suferită. În nici un caz, cetățenii Națiunilor Unite, nu vor fi supuși în ceea ce privește despăgubirile unui tratament mai puțin favorabil decât acela acordat cetățenilor români.

b) Cetățenii Națiunilor Unite care dețin, direct sau indirect, părți de interes în societăți sau asociații care nu au naționalitatea Națiunilor Unite în înțelesul paragrafului 9 (a) al acestui articol, dar cari au suferit o pierdere din cauza unei atingeri sau daune cauzate unui bun în România, vor primi o despăgubire în conformitate cu aliniatul (e) de mai sus. Această despăgubire va fi calculată pe baza totalului pierderii sau daunei suferite de societate sau asocia-

ție și va avea aceeași proporție față de acea pierdere sau daună ca și proporția în care se găsește partea de interes deținută de numiții cetățeni în acea societate sau asociație față de capitalul total al acesteia.

c) Despăgubirea va fi plătită liberă de orice taxe impozite sau alte sarcini. Ea va putea fi folosită în mod liber în România, dar va fi supusă dispozițiilor relative la controlul devizelor străine care, la un moment dat, ar fi în vigoare în România.

d) Guvernul român va acorda cetățenilor Națiunilor Unite acelaș tratament ca cel de care se bucură cetățenii români în ceea ce privește atribuirea de devize străine pentru importul de astfel de materiale.

e) Guvernul român va acorda cetățenilor Națiunilor Unite o indemnizație în lei în aceeași proporție ca și cea prevăzută în aliniatul (a) de mai sus, pentru a-i despăgubi de pierderea sau daunele decurgând din măsuri speciale aplicate bunurilor lor în timpul războiului și care nu erau aplicabile bunurilor românești. Prezentul aliniat nu se aplică unei lipse de câștig.

5) Dispozițiunile paragrafului 4 al acestui articol nu se vor aplica României în cazul în care măsurile care ar putea să dea naștere unei reclamațiuni pentru daune cauzate unor bunuri situate în Transilvania de Nord și aparținând Națiunilor Unite sau cetățenilor, au fost luate în cursul perioadei când aceste teritorii nu erau supuse autorității României.

6) Toate cheltuelile raționale făcute în România pentru stabilirea reclamațiunilor, inclusiv evaluarea pierderilor și daunelor, vor cădea în sarcina Guvernului român.

7) Cetățenii Națiunilor Unite și bunurile lor vor fi scutite de orice impozite, taxe, contribuțiuni excepționale impuse de către Guvernul român sau de către orice autoritate română între data Armistițiului și intrarea în vigoare a Tratatului de față, asupra capitalurilor lor aflate în România, în scopul

special de a întâmpina sarcini, rezultând din război sau cheltuelile pentru întreținerea forțelor de ocupație sau reparațiile de plătit vreuncea dintre Națiunile Unite. Orice sume, percepute astfel, vor fi restituite.

8) Proprietarul bunurilor în chestiune și Guvernul român vor putea încheia aranjamente, care se vor substitui dispozițiilor prezentului articol.

9) În înțelesul acestui articol:

a) Denumirea „Cetățeni ai Națiunilor Unite” se aplică persoanelor fizice, care sunt cetățeni ai vreuncea din Națiunile Unite sau societăților sau asociațiilor, care se găsesc constituite sub regimul legilor vreuncea din Națiunile Unite, la intrarea în vigoare a Tratatului de față, cu condiția ca numitele persoane fizice, societăți sau asociațiuni, să fi posedat acest statut și la data Armistițiului cu România.

Denumirea „Cetățeni ai Națiunilor Unite”, cuprinde de asemenea, toate persoanele fizice, societățile sau asociațiunile, care, potrivit legilor în vigoare în România, în timpul războiului, au fost tratate ca inamici;

b) Denumirea; „Proprietar” desemnează pe cetățeanul Națiunilor Unite, astfel cum este definit în alineatul (a) de mai sus, care are un titlu legitim asupra bunului în chestiune, și cuprinde pe succesorul proprietarului, cu condiția, ca acest succesor să fie de asemenea cetățean al unei Națiuni Unite în înțelesul alineatului (a). Dacă succesorul, a cumpărat bunul în starea lui avariata, vânzătorul va păstra dreptul la îndemnizare, conform acestui articol, fără ca prin acestea, obligațiunile existând între vânzător și cumpărător, în virtutea legislației interne să fie atinse.

c) Denumirea; „Bunuri” deasemenea toate bunurile mobile sau imobile, corporale sau încorporale, inclusiv drepturile de proprietate industrială, literară și artistică, precum și toate drepturile sau interesele de orice natură asupra unor bunuri. În afară de

dispozițiile generale de mai sus, bunurile Națiunilor Unite și ale cetățenilor lor, cuprind toate vasele maritime și fluviale, împreună cu aparatura și echipamentul lor, care aparțineau Națiunilor Unite sau cetățenilor lor, sau erau înregistrate pe teritoriul uneia din Națiunile Unite, și care după 1 Septembrie 1939, aflându-se în apele române, sau după ce fuseseră aduse cu forța în apele române, au fost sau puse sub controlul autorităților române ca bunuri inamice, sau a încetat de a fi la libera dispoziție în România a Națiunilor Unite sau a cetățenilor lor, în urma măsurilor de control, luate de autoritățile române, în legătură cu existența stării de război între unele dintre Națiunile Unite și Germania.

Art. 25. — 1. România, se obligă ca în toate cazurile în care, cu începere dela 1 Septembrie 1939, bunurile, drepturile sau interesele legale din România, aparținând unor persoane de sub jurisdicția română au făcut obiectul unor măsuri de sechestru, de confiscare sau de control, pe temeiul originii rasiale sau a religiei unor asemenea persoane, bunurile, drepturile sau interesele legale menționate, să fie restituite împreună cu accesoriile lor, sau dacă restituirea este imposibilă o despăgubire echitabilă să fie acordată.

2. Toate bunurile, drepturile, și interesele în România, ale persoanelor, organizațiilor sau comunităților care, individual sau ca membri ai unor grupuri, au făcut obiectul unor măsuri de persecuție rasială, religioasă sau cu caracter fascist și care rămân, fără moștenitor sau nereclamate timp de șase luni, după intrarea în vigoare a Tratatului de față, vor fi transferate de Guvernul român, organizațiilor din România, care reprezintă asemenea persoane, organizațiuni sau comunități. Bunurile transferate vor fi întrebuințate de acele organizațiuni pentru scopuri de ajutoare și refacere a membrilor supraviețuitori, din astfel de grupuri, organizațiuni sau comunități din România. Acest transfer va fi efectuat în termen de douăspre-

zece luni dela intrarea în vigoare a Tratatului și va cuprinde bunurile, drepturile și interesele ce trebuiesc restituite potrivit paragrafului 1 al acestui articol.

Art. 26. — România recunoaște, că Uniunea Sovietică are dreptul la toate averile germane din România, care au fost transferate Uniunii Sovietice de către Consiliul Aliat de Control pentru Germania și se obligă să ia toate măsurile necesare spre a înlesni asemenea transferuri.

Art. 27. — 1. Fiecare dintre Puterile Aliate și Asociate va avea dreptul de a sechestra, reține, lichida sau de a întreprinde orice altă acțiune în legătură cu toate bunurile, drepturile și interesele care, la data intrării în vigoare a Tratatului de față se găsesc pe teritoriul ei și care aparțin României sau unor cetățeni români, precum și de a întrebuița aceste bunuri sau produsul lichidării lor, în orice scop va dori, până la concurența valorii reclamațiunilor și creanțelor ei și ale cetățenilor ei împotriva României sau cetățenilor români, altele decât reclamațiunile satisfăcute în întregime prin alte articole din Tratatul de față. Toate bunurile românești sau produsul lichidării lor, depășind totalul ziselor reclamațiuni, vor fi restituite.

2. Măsurile de lichidare și de dispoziție privind bunurile românești vor fi efectuate în conformitate cu legislațiunea Puterii Aliate sau Asociate interesate. Proprietarul român nu va avea drepturi, în ceea ce privește bunurile în chestiune, decât acelea conferite de acea legislație.

3. Guvernul român se obligă să despăgubească pe cetățenii români pentru bunurile luate lor în virtutea acestui articol și nerestituite.

4. Acest articol nu creiază nici o obligațiune pentru vreuna din Puterile Aliate sau Asociate de a restitui Guvernului român sau cetățenilor români drepturile de proprietate industrială și nici de a include aceste drepturi la calculul sumelor ce vor putea fi reținute în baza paragrafului 1 al acestui articol.

Guvernul fiecăreia dintre Puterile Aliate și Asociate va putea impune drepturilor și intereselor relative la proprietatea industrială pe teritoriul Puterii Aliate sau Asociate respective și care au fost dobândite de Guvernul sau cetățenii României, înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de față, ori limitări, condițiuni și restricțiuni pe care Guvernul Puterii Aliate sau Asociate ar putea să le considere necesare în interesul național.

Prin bunuri în sensul paragrafului 1 al prezentului articol se înțeleg bunurile românești care au făcut obiectul unei măsuri de control din cauza stării de război existente între România și Puterea Aliată sau Asociată sub jurisdicțiunea căreia se găsesc bunurile, exceptându-se:

a) Bunurile Guvernului român utilizând pentru nevoile Misiunilor diplomatice sau consulare;

b) Bunurile aparținând instituțiilor religioase sau filantropice private folosite pentru scopuri religioase sau filantropice;

c) Bunurile persoanelor fizice cetățeni români, autorizate să locuiască pe teritoriul țării unde bunurile sunt situate sau pe teritoriul vreuneia dintre Națiunile Unite, afară de bunurile comânești care în cursul războiului, au făcut cândva obiectul unor măsuri ce nu se aplicau în mod general bunurilor cetățenilor români locuind pe acel teritoriu;

d) Drepturile de proprietate născute după reluarea relațiilor comerciale și financiare, între Puterile Aliate și Asociate și România sau născute din tranzacțiuni intervenite între Guvernul vreunei Puteri Aliate sau Asociate și România, după 12 Septembrie 1944;

e) Drepturile de proprietate literară și artistică.

Art. 28. — 1. Dela intrarea în vigoare a Tratatului de față, bunurile din Germania aparținând României sau unor cetățeni români, nu vor mai fi tratate

ca bunuri inamice și toate restricțiunile aplicate pe această bază vor fi ridicate.

2. Bunurile identificabile aparținând României sau cetățenilor români, ridicate cu forța sau prin constrângere de pe teritoriul român și duse în Germania de către forțe sau autorități germane după 12 Septembrie 1944, vor putea fi restituite.

3. Restabilirea drepturilor și restituirea bunurilor române din Germania vor fi efectuate în conformitate cu dispozițiunile ce vor fi stabilite de Puterile ocupante ale Germaniei.

4. Fără a prejudicia dispozițiunile de mai sus, precum și orice alte dispozițiuni luate în favoarea României și a cetățenilor români, de către Puterile ocupante ale Germaniei, România renunță în numele său și în numele cetățenilor săi, la orice pretențiuni împotriva Germaniei și a cetățenilor germani, pendinte la 8 Mai 1945, cu excepțiunea pretențiunilor rezultând din contracte și alte obligațiuni anterioare datei de 1 Septembrie 1939, precum și din drepturi dobândite înainte de acea dată. Această renunțare va fi considerată ca înglobând creanțele, toate pretențiunile interguvernamentale în legătură cu aranjamentele încheiate în cursul războiului, precum și toate reclamațiunile cu privire la pierderi sau daune ivite în timpul războiului.

Art. 29. — 1. Existența stării de război nu va fi considerată în sine, ca afectând obligațiunile de a plăti datoriile pecuniare, ce rezultă din obligațiuni și contracte care erau în ființă și din drepturi ce erau dobândite înainte de existența stării de război, datorii cari deveniseră exigibile înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de față și care sunt datorate fie de Guvernul sau de cetățenii români Guvernului sau cetățenilor uneia dintre Puterile Aliate și Asociate, fie de Guvernul sau de cetățenii uneia dintre Puterile Aliate sau Asociate, Guvernului sau cetățenilor români.

2. In afară de dispozițiunile contrare prevăzute în

mod expres în Tratatul de faţă, nici o daună din acestea nu va putea fi interpretată ca afectând raporturile dela debitor la creditor, ce rezultă din contractele încheiate înainte de război, fie de Guvernul român, fie de cetăţenii români.

Art. 30. — 1. România renunţă în numele Guvernului român sau al cetăţenilor români, la toate reclamaţiunile de orice fel împotriva Puterilor Aliate şi Asociate, rezultând direct din război sau din măsuri luate în urma existenţei unei stări de război în Europa după 1 Septembrie 1939, indiferent dacă Puterea Aliată sau Asociată a fost sau nu în război cu România în acel timp, Sunt cuprinse în această renunţare:

a) reclamaţiunile relative la pierderile sau daunele suferite de pe urma actelor forţelor armate sau autorităţilor unor Puteri Aliate sau Asociate;

b) reclamaţiunile decurgând din prezenta, din operaţiunile sau din acţiunile forţelor armate sau autorităţilor unor Puteri Aliate sau Asociate pe teritoriul român;

c) reclamaţiunile în legătură cu deciziunile sau ordonanţele Tribunalelor de Prize ale unor Puteri Aliate sau Asociate, România acceptând să recunoască ca valabile şi obligatorii toate deciziunile şi ordonanţele acestor Tribunale de Prize, pronunţate până la 1 Septembrie 1939 sau după această dată, cu privire la vasele româneşti, mărfurile româneşti sau plata cheltuelilor;

d) reclamaţiuni decurgând din exercitarea drepturilor de beligeranţă sau din măsurile luate în vederea exercitării acestor drepturi.

2) Dispoziţiunile prezentului articol vor exclude complet şi definitiv toate reclamaţiunile de natura celor prevăzute în acest articol şi care vor fi aduse de acum înainte oricare ar fi părţile interesate. Guvernul român acceptă să verse, în lei, o despăgubire echitabilă persoanelor care au furnizat, pe cale de rechiziţie,

mărfuri sau servicii forțelor armate ale unor Puteri Aliate sau Asociate pe teritoriul român, precum și armate ale Puterilor Aliate sau Asociate, relative la pagubele cauzate pe teritoriul român și care nu rezultă din fapte de război.

3) România renunță deasemenea în numele Guvernului român sau al cetățenilor români, la toate reclamațiunile de natura celor vizate prin paragraful 1 al acestui articol, împotriva oricăreia din Națiunile Unite ale cărei relațiuni diplomatice cu România au fost rupte în timpul războiului și care a întreprins vreo acțiune în cooperare cu Puterile Aliate sau Asociate.

4. Guvernul român va asuma deplina răspundere pentru întreaga cantitate de monedă militară aliată emisă în România de către autoritățile militare aliate, inclusiv toată cantitatea de monedă de aceeași natură aflată în circulație la intrarea în vigoare a Tratatului de față.

5. Renunțarea la care România prin paragraful 1 al acestui articol, cuprinde și toate reclamațiunile decurgând din măsurile luate de oricare din Puterile Aliate și Asociate cu privire la vasele românești, între 1 Septembrie 1939 și intrarea în vigoare a Tratatului de față, precum și orice pretențiune sau creanță decurgând din Convențiunile în vigoare în prezent, cu privire la prizonierii de război.

Art. 31. — 1) Până la încheierea unor tratate sau acorduri comerciale între vreuna din Națiunile Unite și România, Guvernul român, va acorda pe o perioadă de optsprezece luni dela intrarea în vigoare a Tratatului de față, următorul tratament fiecăreia din Națiunile Unite care, în fapt, acordă ea însăși României, în aceste domenii, un tratament similar, pe cale de reciprocitate:

a) In tot ceea ce privește taxele vamale și taxele de import sau export, impunerea în interiorul țării a mărfurilor importate și toate reglementările în legă-

tură cu aceasta, Națiunile Unite vor beneficia de clauza necondițională a națiunii celei mai favorizate.

b) România nu va aplica în nici o altă privință, vreo discriminare arbitrară împotriva măsurilor provenind din teritoriul oricăreia dintre Națiunile Unite sau destinate acestui teritoriu, în raport cu mărfurile analoge venind din teritoriul oricărei alte Națiuni Unite sau oricărei alte țări străine sau destinate teritoriilor acestora.

c) Cetățenii Națiunilor Unite, inclusiv persoanele juridice, vor beneficia de tratamentul acordat naționalilor și acela al națiunii celei mai favorizate, în tot ceea ce privește comerțul, industria, navigația și alte forme de activitate comercială în România. Aceste dispozițiuni nu se vor aplica aviației comerciale;

d) România nu va acorda nici unei țări vreun drept exclusiv sau preferențial în ceea ce privește exploatarea aviației comerciale în traficul internațional, ea va acorda tuturor Națiunilor Unite condițiuni de egalitate la obținerea de drepturi în materie de transporturi aeriene comerciale internaționale pe teritoriul român inclusiv dreptul de a aterisa pentru aprovizionarea cu carburanți și pentru reparații, iar în privința exploatării aviației comerciale în traficul internațional, ea va acorda, pe bază de reciprocitate și fără discriminare, tuturor Națiunilor Unite, dreptul de survol peste teritoriul român fără escală. Aceste dispozițiuni nu vor afecta interesele de apărare națională ale României.

2) Obligațiunile de mai sus luate de România trebuie înțelese sub rezerva excepțiunilor uzuale din tratatele de comerț încheiate de România înainte de război, iar dispozițiunile relative la reciprocitatea acordată de fiecare din Națiunile Unite, trebuie înțelese sub rezerva excepțiunilor uzuale din tratatele de comerț încheiate de Statul respectiv.

Art. 32. — 1) Orice diferende care s'ar putea ivi în legătură cu articolele 23 și 24 și Anexele IV, V și

VI, partea B, din Tratatul de față, vor fi supuse unei Comisiuni de conciliațiune, compusă în număr egal din reprezentanți ai Guvernului Națiunii Unite interesate și ai Guvernului român. Dacă nu s'a ajuns la un acord în termen de trei luni de când diferendul a fost supus Comisiunii de Conciliațiune, oricare dintre cele două Guverne va putea cere adăugarea unui al treilea membru în Comisiune, iar în lipsa unui acord între cele două guverne asupra alegerii acestui membru, una sau cealaltă dintre părți va putea cere Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite să facă numirea.

2) Deciziunea majorității membrilor Comisiunii va fi considerată ca deciziunea Comisiunii și acceptată de părți ca definitivă și obligatorie.

Art. 33. — Orice diferende care s'ar putea ivi în legătură cu prețurile plătite de Guvernul român pentru mărfurile livrate de acest Guvern în contul reparațiilor și dobândite dela cetățenii unei Puteri Aliate sau Asociate sau dela societăți care aparțin unor cetățeni ai acestor Puteri, vor fi rezolvate fără a prejudicia executarea obligațiilor României cu privire la reparații, prin negocieri diplomatice între Guvernul țării interesate și Guvernul român. Dacă negocierile diplomatice directe între părțile interesate nu ar duce la o rezolvare a diferendului în termen de două luni, diferendul va fi supus Șefilor Misiunilor Diplomatice din București ale Uniunii Sovietice, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii, pentru a fi rezolvat. În cazul că Șefii de Misiune nu vor ajunge la un acord în termen de două luni, una sau cealaltă dintre părți va putea cere Secretariatului General al Organizației Națiunilor Unite să numească un arbitru a cărui hotărâre va fi obligatorie pentru părțile în litigiu.

Art. 34. — Articolele 23, 24, 31 și Anexa VI din Tratatul de față se vor aplica Puterilor Aliate și Asociate și Franței și aceloră dintre Națiunile Unite ale

căror relații diplomatice cu România au fost rupte în timpul războiului.

Art. 35. — Dispozițiunile Anexelor IV, V și VI, precum și celelalte Anexe fac parte integrantă din Tratatul de față și vor avea aceeași valoare și efect.

Partea VII: Clauza relativă la Dunăre.

Art. 36. — Navigațiunea pe Dunăre va fi liberă și deschisă cetățenilor, vaselor de comerț și mărfurilor tuturor statelor, pe picior de egalitate, în ceea ce privește taxele portuare și de navigațiune și condițiile la care este supusă navigațiunea comercială. Dispozițiunile de mai sus nu se vor aplica traficului între porturile aceluiaș Stat.

Partea VIII: Clauze finale.

Art. 37. — 1) Pentru o perioadă care nu va depăși optsprezece luni dela intrarea în vigoare a Tratatului de față, Șefii Misiunilor Diplomatice din București ale Uniunii Sovietice, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii, lucrând în înțelegere, vor reprezenta Puterile Aliate și Asociate pentru a trata cu Guvernul Român în toate chestiunile relative la executarea și interpretarea Tratatului de față.

2) Cei Trei Șefi de Misiune vor da Guvernului român sfaturile, avizele tehnice și lămuririle care ar putea fi necesare spre a asigura executarea grabnică și eficace a Tratatului de față, în litera și spiritul lui.

3) Guvernul român va pune la îndemâna acestor Trei Șefi de Misiune toate informațiunile necesare și tot ajutorul de care el ar putea avea nevoie în îndeplinirea sarcinilor conferite lor prin Tratatul de față.

Art. 38. — 1) Cu excepția cazurilor pentru care se prevede în mod expres o altă procedură prin orice articol al Tratatului de față, orice diferend cu privire la interpretarea sau executarea Tratatului și care nu

va fi fost rezolvat prin negocieri diplomatice directe, va fi supus celor Trei Șefi de Misiune lucrând conform articolului 37, dar în acest caz, Șefii de Misiune nu vor fi legați de termenul prevăzut în acel articol. Orice diferend care nu va fi rezolvat de ei în termen de două luni, va fi supus la cererea uneia sau celeilalte dintre părțile în litigiu, dacă acestea nu cad de acord asupra unei alte căi de rezolvare, unei Comisiuni compusă din câte un reprezentant al fiecărei părți și un al treilea membru ales de comun acord de cele două părți dintre cetățenii unei a treia țări. Dacă cele două părți nu ar izbuti să se înțeleagă în termen de o lună cu privire la numirea celui de al treilea membru, una sau cealaltă dintre părți, va putea cere Secretariatului General al Organizației Națiunilor Unite să facă numirea.

3. Deciziunea majorității membrilor Comisiunii va fi considerată ca deciziunea Comisiunii și acceptată de părți ca definitivă și obligatorie.

Art. 39. — 1) Orice membru al Organizației Națiunilor Unite care nu este semnatar al Tratatului de față și care se găsește în război cu România, va putea acceda la Tratat și va fi considerat din momentul accesiei ca Putere Asociată pentru aplicarea Tratatului.

2) Instrumentele de accesione vor fi depuse Guvernului Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și vor produce efect din momentul depunerii.

Art. 40. — Tratatul de față ale cărui texte în limbile rusă și engleză sunt autentice va fi ratificat de România. El va intra în vigoare imediat după depunerea ratificărilor de către Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Regatul Unit al Mării Britanii și al Irlandei de Nord și Statele Unite ale Americii. Instrumentele de ratificare vor fi depuse Guvernului Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste în cel mai scurt timp posibil. În ceea ce privește fiecare Putere Aliată sau Asociată al cărei instrument de ratificare

va fi depus ulterior. Tratatul va intra în vigoare la data depunerii. Tratatul de față va fi depus în arhivele Guvernului Uniunii Sovietice Socialiste, care va remite copii certificate fiecăruia din Statele semnatare.

Drept care, subsemnații Plenipotențiarți am semnat Tratatul de față punând sigiliilor lor.

Făcut la Paris în limbile rusă, engleză, franceză și română, astăzi zece Februarie, una mie nouă sute patruzeci și șapte.

Tratatul de Pace cu România a fost semnat la Paris, cu mare solemnitate odată cu Tratatul de Pace ale Italiei, Finlandei, Ungariei și Bulgariei, în ziua de 10 Februarie 1947, la „Quai d'Orsay” în „le salon de l'Horologe”, solemnitatea fiind prezidată de D. Georges Bidault, Ministrul Afacerilor Străine al Franței.

Tratatul a fost semnat mai întâiu la Washington în ziua de 21 Ianuarie de D. J. Byrnes, Secretarul de Stat al Afacerilor Străine al Statelor Unite ale Americii, apoi dus cu avionul la Moscova și semnat în ziua de 29 Ianuarie 1947 de D. V. Molotov, Ministrul Afacerilor Străine al U. R. S. S., apoi dus cu avionul la Londra și semnat în ziua de 4 Februarie 1947 de D. E. Bevin, Ministrul Afacerilor Străine al Mării Britanii și apoi dus la Paris unde a fost semnat la 10 Februarie 1947, la orele 13,15 mai întâi de cei 5 reprezentanți diplomați ai celor 4 mari puteri.

Au semnat pentru:

Statele Unite, (ss) Jefferson Caffery.

Marea Britanie, (ss) Duff Cooper,

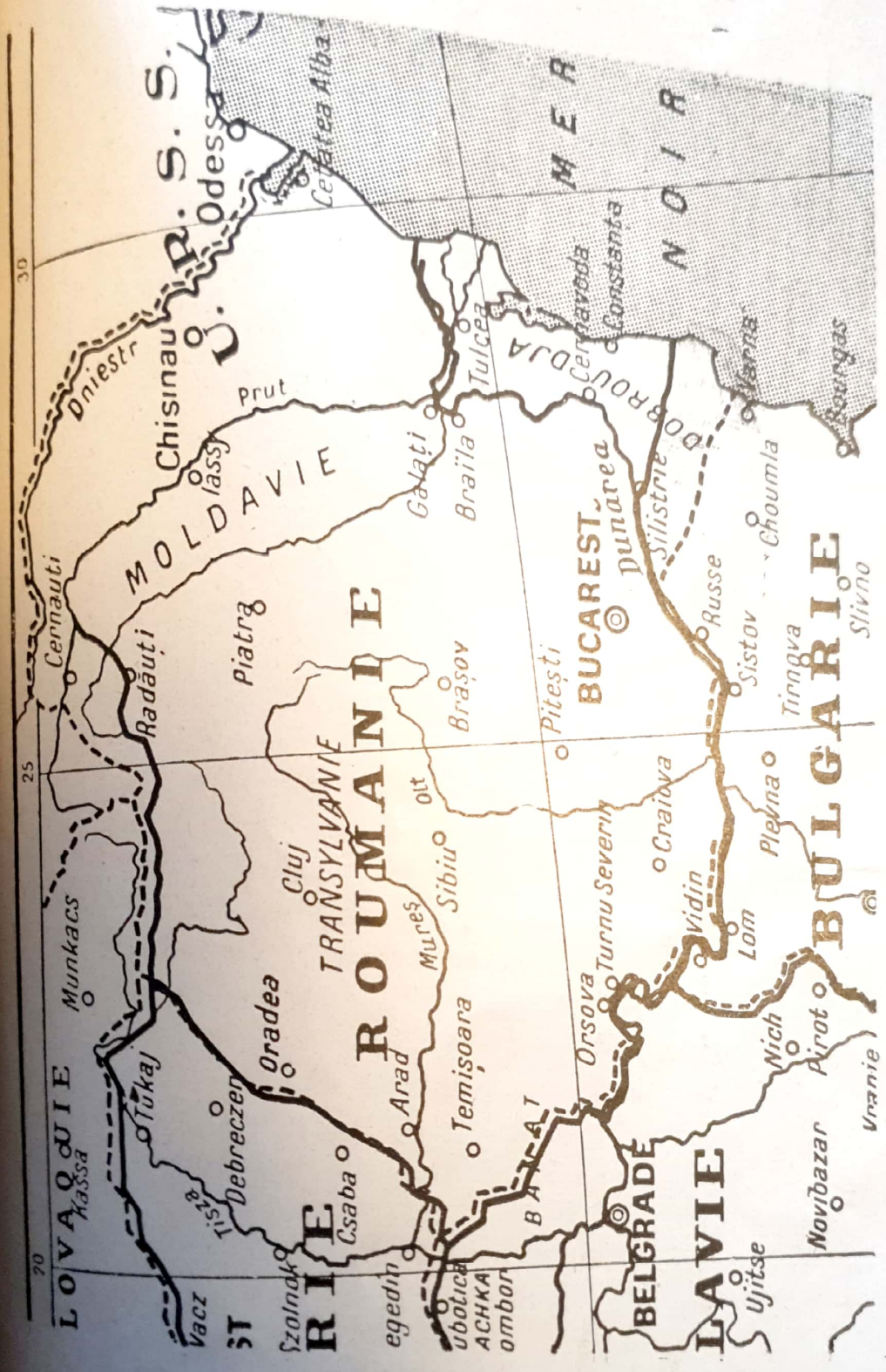
U. R. S. S. (ss) Bogomolov

China, (ss) Tsien Tat,

Apoi au semnat reprezentanții Australiei, Bielorusiei, Canadei, Ceho-Slovaciei, Indiei, Nouei Zeelande, Ucrainei și Africii de Sud.

Delegația României a semnat Tratatul de Pace la orele 16,30.

— Noile Frontiere ale României, fixate prin Tratatul de Pace semnat la Paris la 10 Februarie 1947
 - - - - - Vechile Frontiere

* France Illustration No. 73/20 Februarie 1947.

Acordul dela Potsdam
Dreptul de veto
Tratatul de pace cu România
Drepturile Omului

cu o prefață
de
C. DEM. POPESCU
Avocat și Publicist

BUCUREȘTI